

**MIRT onderzoek IRM
Gebiedsontwikkeling Alem -
Sint Andries**

2 december 2020

Plan van Aanpak

MIRT onderzoek IRM Gebiedsontwikkeling Alem - Sint Andries

Plan van Aanpak

Vastgesteld in de stuurgroep van 16 december 2020

Auteurs

Gaston Graaf

Paul Hospers

Gemeente Maasdriel

Dekker Groep

Inhoudsopgave

Blz.

Inhoud

	MIRT onderzoek IRM Gebiedsontwikkeling Alem - Sint Andries	2
1	Inleiding	3
2	Doelstellingen en opgaven	5
2.1	Doelstellingen	5
2.1.1	Doelstellingen gebiedsontwikkeling	5
2.1.2	Doelstellingen in het kader van IRM	5
2.2	Opgaven	6
2.2.1	Leefbaarheid en toerisme en recreatie	6
2.2.2	Natuur en landschap	6
2.2.3	Waterbeheer	7
2.3	Resultaat	7
3	Afbakening project	8
4	Aanpak	10
4.1	MIRT proces	10
4.2	Aanpak op hoofdlijnen	11
5	Organisatie	13
5.1	Projectorganisatie	13
5.1.1	Belangen van deelnemende organisaties	13
5.1.2	Projectleiding en kernteam	13
5.1.3	Projectgroep	13
5.1.4	Stuurgroep	14
5.2	Stakeholders in de omgeving	14
5.3	IRM	15
5.4	Communicatie	15
6	Planning	17
7	Kosten	18

1 Inleiding

Op 25 november 2020 heeft het BO MIRT ingestemd met het starten van een IRM pilot Gebiedsontwikkeling Alem – Sint Andries. Een eerste stap in dit proces is een het uitvoeren van een MIRT onderzoek. In dit plan van aanpak is aangegeven hoe dit MIRT onderzoek wordt uitgevoerd.

Al jaren is het vizier gericht op de omgeving Alem voor het nemen van rivierverruimende maatregelen. Een MIRT-onderzoek Maasoeverpark uit 2018 zou in 2019 leiden tot het opstarten van een MIRT-Verkenning Alem. In deze MIRT-verkenning stonden rivierverruimende maatregelen centraal en zou onderzocht worden in hoeverre andere gebiedsopgaven meegenomen konden worden. In het Bestuurlijk Overleg MIRT in november 2019 is echter geconcludeerd dat er geen zicht was op 75% dekking van de kosten voor de beoogde rivierverruiming Alem. De MIRT-verkenning kon daarmee geen doorgang vinden. In het besluit van het Bestuurlijk Overleg MIRT is aangegeven dat in het kader van het landelijke programma Integraal Riviermanagement (IRM) mogelijk een nieuwe scope kan ontstaan en particulier initiatief tot een doorstart kan leiden.

Afgelopen jaar hebben twee ontwikkelingen aanleiding gegeven om het onderzoek naar Alem weer op te pakken:

1. De raad van de gemeente Maasdriel heeft het Masterplan Maas vastgesteld.
2. Dekker Groep heeft de gemeente benaderd om gezamenlijk de mogelijkheden van een gebiedsontwikkeling en grondstoffenwinning in het gebied te verkennen.

Ad 1. Masterplan Maas

De gemeenteraad van Maasdriel heeft op 8 oktober j.l. het Masterplan Maas vastgesteld. Het plan geeft een integrale visie op het benutten van de kwaliteiten die de ligging aan de Maas biedt. Met dit plan wordt sturing gegeven aan reeds bestaande en nieuwe ontwikkelingen.

In het Masterplan zijn 19 projecten geselecteerd die uiting geven aan de visie. In dit plan is aangegeven dat een gebiedsgerichte aanpak bij Alem en Sint Andries kan leiden tot een meerwaarde voor projecten in deze gebieden. In het Masterplan Maas zijn de volgende gebiedsdoelen voor Alem en Sint Andries weergegeven:

- Ontwikkeling dorpsfront Alem
- Toeristisch-recreatieve versterking en natuurontwikkeling omgeving Fort Sint Andries
- Natuurontwikkeling Piekenwaard
- Herstel en versterking van kleinschalige rivierlandschap bij Alem
- Herstel van oude verbindingen met pontjes
- Langzaamverkeersverbinding tussen Kerkdriel en Alem

Ad 2. Grondstoffenwinning door Dekker Groep

In de omgeving van Alem heeft Dekker Groep het voornemen om grondstoffenwinning te realiseren. Zij heeft in het gebied reeds ca. 100 ha. in bezit. In het Masterplan is opgenomen dat in de omgeving van Alem grondstoffenwinning kan worden overwogen mits die substantieel

bijdraagt aan het bereiken van de bredere gebiedsdoelen zoals die in het Masterplan zijn gedefinieerd.

Gemeente en Dekker hebben gezamenlijk een verkenning uitgevoerd naar mogelijkheden voor een gebiedsgerichte aanpak, waarbij de doelen vanuit het Masterplan in combinatie met de grondstoffenwinning uitgevoerd kunnen worden. Daarbij is nadrukkelijk ook gekeken naar samenwerkingsmogelijkheden met Rijk, provincies Gelderland en Noord-Brabant en de waterschappen Aa en Maas en Rivierenland. Uit gesprekken met deze partijen is geconcludeerd dat er draagvlak is voor een gezamenlijk onderzoek naar een integrale gebiedsontwikkeling. In dit onderzoek willen partijen kijken welke opgaven en ambities er in dit gebied liggen en hoe door een gezamenlijke aanpak synergievoordelen kunnen ontstaan. Hiertoe starten partijen het onderzoek 'Integrale gebiedsontwikkeling Alem - Sint Andries'. Dit onderzoek richt zich op veel meer dan een project voor rivierverruimende maatregelen, zoals destijds met de MIRT Verkenning was voorzien. Ook andere thema's zullen hier een plek in krijgen. Hiermee is er voor Alem een nieuwe scope ontstaan:

- Gericht op integraliteit en de thema's van het Integraal Riviermanagement (waterveiligheid, scheepvaart, ecologische waterkwaliteit en natuur, beschikbaarheid van zoetwater en regionale en lokale opgaven op het gebied van economie, recreatie en ruimtelijke kwaliteit).
- Mede vanuit particulier initiatief: Dekker als grondeigenaar en duurzame grondstofwinner gericht op maatschappelijke meerwaarden.
- Gekoppeld aan actuele beleidsontwikkelingen zoals het Masterplan Maas (gemeente Maasdriel) en Programmatische Aanpak Grote Wateren, en aanpak waarmee de Ministeries van IenW en LNV streven naar een kwaliteitsslag in riviernatuur.
- In potentie haalbaar en uitvoerbaar: lagere kosten en hogere opbrengsten (oplevering gebiedsdoelen deels vanuit grondstofwinning, kostenbesparing vanuit benutting gebiedseigen grond, grondeigendom bij projectpartners), ontwikkelkracht door publiek-private samenwerking.

Op 25 november j.l. heeft het Bestuurlijk Overleg MIRT ingestemd met het door partijen gezamenlijk uitvoeren van een onderzoek Gebiedsontwikkeling Alem – Sint Andries. Dit zal als een pilot van het landelijke programma voor integraal riviermanagement (IRM) worden uitgevoerd. Binnen dit programma werken het Rijk en de regionale (water)partners samen aan een vitaal, veilig en aantrekkelijk Maas- en Rijnakkengebied.

Op 16 december 2020 start de stuurgroep Gebiedsontwikkeling Alem - Sint Andries door vaststelling van dit plan van aanpak het onderzoek naar de gebiedsontwikkeling. Doel van dit onderzoek is om de scope te bepalen van een nog op te starten MIRT-verkenning.

2 Doelstellingen en opgaven

2.1 Doelstellingen

2.1.1 Doelstellingen gebiedsontwikkeling

Met de gebiedsontwikkeling worden meerdere doelstellingen in onderlinge samenhang nagestreefd, waarbij de samenhang zorgt voor meerwaarde en efficiency. Deze doelstellingen worden met partners nader aangevuld en aangescherpt. Op grond van diverse beleidsdocumenten wordt op voorhand gedacht aan de volgende:

1. Ontwikkeling van laag-dynamische riviernatuur in het uitwisselingspunt tussen Maas en Waal.
2. Een kwaliteitsslag voor de leefbaarheid van het gebied door de ontwikkeling van de toeristisch-recreatieve potentie, het versterken van het rivierenlandschap en de cultuurhistorische elementen zoals Fort Sint Andries en het verbinden van Alem met de rivier en de omgeving.
3. Duurzaam rivierbeheer door verbetering van de waterkwaliteit, rivierverruimende maatregelen met aandacht voor laagwaterproblematiek en optimale bevaarbaarheid voor de scheepvaart.
4. Een duurzame grondstoffenwinning met maatschappelijke meerwaarden.

In het MIRT-onderzoek worden deze doelstellingen nader geconcretiseerd en waar mogelijk van een (kwantitatief) referentiekader voorzien.

2.1.2 Doelstellingen in het kader van IRM

Het doel van integraal riviermanagement (IRM) is om efficiency te behalen door, waar mogelijk, de opgaven rond rivieren met elkaar te verbinden en integraal op te lossen. Er zijn verschillende projecten aangewezen als IRM-pilotprojecten, en er zijn daarnaast langs de rivier vele voorbeeldprojecten die een integraal karakter hebben. In het kader van IRM worden verschillende lessen uit deze projecten gehaald voor de vormgeving van IRM. Ook kunnen vanuit bestaande projecten praktische tips en lessen doorgegeven worden aan nieuwe projecten. Door IRM ook bottom-up te ontwikkelen kan eigenaarschap worden gecreëerd van IRM.

Ook de gebiedsontwikkeling Alem – Sint Andries is onderdeel van het IRM netwerk. Belangrijkste doel in dit netwerk is om de ervaringen en kennis te gebruiken om te komen tot een realistische en gedragen werkwijze:

- De verbinding tussen programma en project versterken. Inhoudelijke uitwisseling van lessen en dilemma's vanuit de projecten naar het beleid. Zo kunnen wij op programmaniveau leren van deze praktijkervaring, maar ook aankomende pilotprojecten snel op vlieghoogte brengen door kennisgeving over de kansen en valkuilen van de IRM-werkwijze.
- De verbinding tussen projecten onderling versterken. Een inhoudelijk netwerk faciliteren voor een IRM-gemeenschap, zodat men elkaar steeds beter weet te vinden op projectniveau, kennis kan worden overgedragen en IRM steeds meer gaat leven bij Rijk, provincies, waterschappen en gemeentes. Zo zorgen we dat IRM geen papieren tijger wordt, maar dat

men ook op projectniveau en op de werkvloer bij betrokken partijen klaar is om aan IRM te gaan werken.

In de “Afsprakenlijst Bestuurlijke Overleggen MIRT, 25 en 26 november 2020”, welke als bijlage aan de Kamerbrief over de voortgang van het MIRT d.d. 26 november 2020 is bijgevoegd, is de volgende specifieke leervraag voor het MIRT onderzoek Alem – Sint Andries weergegeven:

- Het vormgeven aan een integrale gebiedsontwikkeling waarbij een private partij vroeg betrokken is.

2.2 Opgaven

In het gebied spelen bij verschillende partners tal van opgaven. Op korte en lange termijn. Hoog-urgent en laag-urgent. Grootschalig en kleinschalig. Alle ingrediënten voor een aanpak langs de lijnen van Integraal Riviermanagement zijn hiermee aanwezig. Onderstaand zijn de belangrijkste weergegeven.

2.2.1 Leefbaarheid en toerisme en recreatie

De gemeente Maasdriel wil de potenties van de ligging aan de Maas benutten voor de ontwikkeling van toerisme en recreatie en het creëren van een beter woon- en leefklimaat. Het eiland van Alem en de omgeving van Sint Andries spelen hierbij een belangrijke rol. In het Masterplan zijn aan deze ambitie projecten verbonden.

De leefbaarheid in Alem kan verbeteren, door economische impulsen (recreatie en toerisme, natuurinclusieve landbouw) en woningbouw.

Voorgestelde ontwikkelingen zijn:

- Extensief recreatief medegebruik / sport;
- Wandel-, fiets- en vaarmogelijkheden, zwemstrandje, visplekken;
- Economische dragers (b&b, horeca, leisure);
- Schakel in breder toeristisch recreatief netwerk;
- Verbinding met Kerkdriel/Den Bol, Sint Andries.

2.2.2 Natuur en landschap

Alem is het middelpunt van het stapsteengebied Sint Andries vanuit de Natuurverkenning Grote Rivieren, onderlegger voor de Programmatische Aanpak Grote Wateren. Hier ligt een kans voor een groot aaneengesloten laagdynamische natuurgebied op het uitwisselpunt tussen Maas en Waal. Ook in het gemeentelijke Masterplan wordt het versterken van riviernatuur en rivierlandschap als belangrijk speerpunt genoemd.

Bij een mogelijk uitwisselpunt tussen Maas en Waal gaat het om vragen als welke vorm dit kan krijgen, welke meerwaarde dit heeft en welke afweging hierover kan worden gemaakt. Op voorhand is duidelijk dat een ‘natte’ verbinding rivierkundig heel wat haken en ogen kent.

Bij de kans voor laagdynamische riviernatuur is het concretiseren hiervan van belang: welke potentie is er, wat is de beste invulling van het gebied, hoe kan het gebied als stapsteen functioneren?

2.2.3 Waterbeheer

De Maasdijken langs de Brabantse en Gelderse zijde vragen in de toekomst om versterking, en ook de laagwaterproblematiek en de scheepvaart vragen om aandacht. Hoewel de urgentie op de korte termijn voor de hoogwaterbescherming niet hoog lijkt, geeft een gemeenschappelijke gebiedsontwikkeling wel kansen om in samenhang met andere maatregelen rivierverruimende maatregelen te nemen.

Aan de Gelderse zijde, binnen het werkgebied van waterschap rivierenland, is er geen urgente dijkopgave. Of er een eventuele opgave in de toekomst ligt wordt aan de hand van een uit te voeren toetsing na 2022 duidelijk. Aan de Brabantse zijde, binnen het werkgebied van waterschap Aa en Maas, is er wel een urgente opgave. Hier is een dijkversterking voor 2035 aan de orde. Het dijktraject kan vanaf 2023 in een verkenning hiertoe worden opgenomen.

Verder zijn er vraagstukken rond een klimaatbestendige zoetwatervoorziening van het hoofdwatersysteem en zijn er in het kader van de Kaderrichtlijn Water in het verleden in het gebied een drietal projecten genoemd om de waterkwaliteit te verbeteren. In het kader van het MIRT-onderzoek kan onderzocht worden in hoeverre deze maatregelen alsnog onderdeel kunnen zijn van de gebiedsontwikkeling.

2.3 Resultaat

Het resultaat van het onderzoek is rapportage met:

- Een perspectief voor de gebiedsontwikkeling. Wat zijn de opgaven in het gebied en welke maatregelen kunnen in samenhang worden genomen om de opgaven te realiseren.
- potentiële oplossingsrichtingen waarmee de gebiedsopgaven kunnen worden ingevuld
- Kansrijke oplossingsrichtingen die in aanmerking komen om in een MIRT-verkenning te worden uitgewerkt in een Voorkeursalternatief.

Tevens wordt een plan van aanpak opgeleverd waarin is aangegeven welke aanpak nodig is om in de MIRT-verkenning het geschetste perspectief te concretiseren.

Het onderzoek geeft de informatie op basis waarvan de partners kunnen besluiten over voortzetting (go/nog-go MIRT verkenning) en wijze van deelname aan het vervolg.

3 Afbakening project

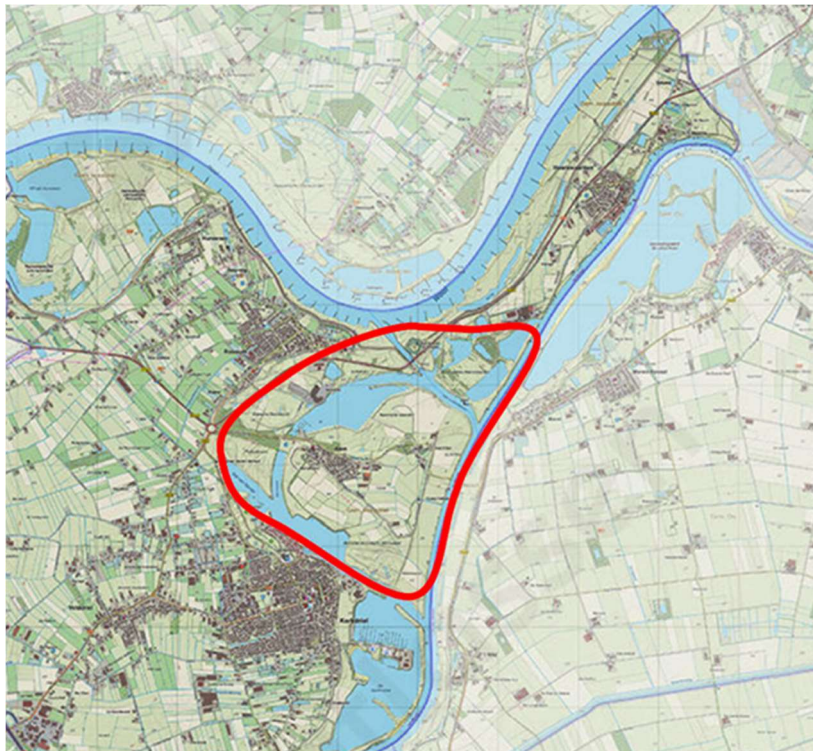
In het onderzoek is sprake van een plangebied en een studiegebied. Het plangebied betreft het gebied waar maatregelen genomen worden. Het studiegebied betreft het gebied waar de voorgenomen maatregelen een effect kunnen hebben. Het studiegebied is daarmee ruimer dan het plangebied.

Omdat in het MIRT-onderzoek de opgave nog definitief bepaald moet worden, is bij start van het onderzoek het plangebied nog indicatief. Aan de hand van de resultaten van het onderzoek kan het plangebied definitief vastgesteld worden.

Bij start van dit onderzoek omvat het plangebied:

- Het Eiland van Alem
- De zone tussen de oude Maasarm en de N322
- De omgeving van fort Sint Andries

Figuur 1: plangebied

De gebiedsontwikkeling Rossum, Dreumel en Alphen is een separaat proces. Onderdeel daarvan is de ontwikkeling rond St. Andries. In de gebiedsontwikkeling Alem – Sint Andries zal ook worden ingegaan op de ontwikkelingen rond St. Andries, omdat daar een belangrijke onderlinge relatie

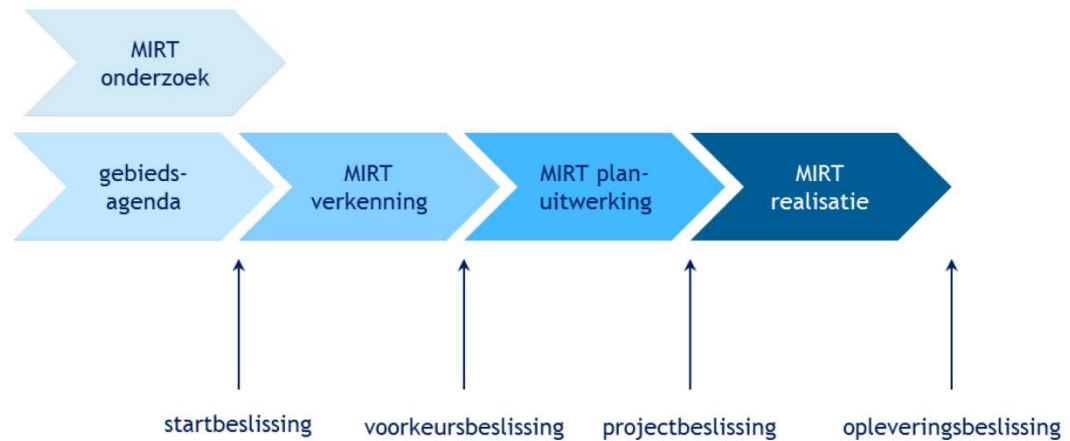
ligt in het versterken van de natuur en de recreatieve en toeristische potenties. Beide processen zullen onderling worden afgestemd.

Onderdeel van de gebiedsontwikkeling Rossum, Dreumel en Alphen is een onderzoek naar een Maas-Waal verbinding bij Fort Voorne. Dit is géén onderdeel van dit MIRT-onderzoek. Wel zal in het MIRT-onderzoek aandacht uitgaan naar inhoudelijke relaties met het project bij Fort Voorne. Hierover zal onderling afstemming plaatsvinden. Dit vindt plaats via de gemeente Maasdriel die in beide projecten partner is.

4 Aanpak

4.1 MIRT proces

In het kader van IRM wordt het MIRT-proces gevolgd. Dit proces kent de volgende stappen:

Conform dit processchema is de eerste stap het uitvoeren van een MIRT-onderzoek. In deze fase wordt de startbeslissing voorbereid op onder meer de volgende onderdelen:

- Doelstellingen, scope en reikwijdte
- Aanpak
- Governance
- Organisatie
- Financiering
- Planning

Het MIRT-onderzoek wordt tevens voorgelegd aan het BO-MIRT. Daar wordt een formeel besluit in het kader van het MIRT-proces genomen over de voorzetting als MIRT verkenning in het kader van het programma Integraal Riviermanagement. Een dergelijk besluit is mede afhankelijk van de afwegingen en prioriteringen die Rijk en Regio maken. Ook een voorstel voor financiering, inclusief regio-bod, is onderdeel van dit besluit.

4.2 Aanpak op hoofdlijnen

Het onderzoek kent de volgende stappen:

Stap 1 In beeld brengen gebied, opgaven, kansen, uitdagingen

In deze stap bepalen partners gezamenlijk welke opgaven, kansen en uitdagingen er in het gebied liggen. Hierbij wordt breed geïnventariseerd, voor meerdere beleidsvelden.

Daarnaast wordt een gebiedsinventarisatie gedaan. Waar nodig wordt nader (veld)onderzoek verricht om actuele gebiedsbrede kennis te verkrijgen.

Het resultaat van deze stap is een document met gebiedskenmerken en opgaven.

Stap 2 Concretiseren beleidsdoelen

In deze stap worden oplossingsrichtingen opgesteld met mogelijke invulling van de beleidsdoelen in concrete inrichtingsvoorstellen. In elke oplossingsrichting staat een bepaald thema centraal. Op voorhand wordt gedacht aan de volgende oplossingsrichtingen:

1. Natuurontwikkeling
2. Toerisme en recreatie
3. Rivierkunde

Het resultaat van deze stap is een document met een voorstel voor oplossingsrichtingen. In deze stap wordt ook de onderzoeksopgave geconcretiseerd (in bijlage 2 is een eerste voorzet daartoe gegeven).

Stap 3 Uitwerken oplossingsrichtingen

In deze stap worden de oplossingsrichtingen becommentarieerd, aangepast en nader uitgewerkt. Bij de uitwerking kan inzicht verkregen worden in hoeverre oplossingsrichtingen ruimte geven aan ambities en opgaven, dan wel dat er ontwikkelingen conflicteren.

In deze stap is ook de uitvoering van de benodigde onderzoeken voorzien.

Het resultaat van deze stap is een document met uitgewerkte oplossingsrichtingen.

Stap 4 Benoemen kansrijke oplossingsrichting

Op grond van de inzichten uit de oplossingsrichtingen kan bepaald worden welke maatregelen het best voldoen aan de gezamenlijke opgave voor de gebiedsontwikkeling.

Voorkeursmaatregelen uit de verschillende oplossingsrichtingen worden op elkaar afgestemd en samengevoegd in een synthesemodel of kansrijke oplossingsrichting.

Het resultaat van deze stap is een kansrijke oplossingsrichting met kwantificering van de te behalen doelen.

Stap 5 Toetsing kansrijke oplossingsrichting

Op grond van de kennis uit voorgaande stappen wordt de kansrijke oplossingsrichtingen verder uitgewerkt. In deze oplossingsrichting is het beste van alle oplossingsrichtingen verenigd. Door deze maatregelen te toetsen aan een afwegingskader (beleidsdoelen, kosteneffectiviteit, haalbaarheid en symbiotische meerwaarde) worden de definitieve inrichtingsmaatregelen vastgelegd en opgenomen in het programma van eisen.

Het resultaat van deze stap is een uitwerking van de kansrijke oplossingsrichting en een kwantificering van de beleidsdoelen in een programma van eisen.

Stap 6 Uitwerking in rapportage

De bevindingen van het proces en de oplossingsrichting worden in een rapportage nader uitgewerkt. Hiermee wordt een perspectief geschetst voor de gebiedsontwikkeling.

Stap 7 Voorstel voor MIRT-besluit

In deze stap wordt het MIRT-besluit voorbereid, inclusief het plan van aanpak voor de verkenningfase.

5 Organisatie

5.1 Projectorganisatie

5.1.1 Belangen van deelnemende organisaties

De volgende partijen nemen deel aan het voorliggende haalbaarheidsonderzoek. Provincie Noord-Brabant en waterschap Aa en Maas doen, ondanks dat het niet hun grond-/werkgebied is, mee in het onderzoek. De reden hiervoor is dat er een inhoudelijke relatie kan liggen op het punt van hoogwaterveiligheid. De betrokkenheid van de ministeries van LNV en IenW loopt in ieder geval via het programmateam PAGW. Er zal ook direct contact worden gelegd met het ministerie van IenW om de raakvlakken over en weer in beeld te brengen. Op grond van de resultaten van het IRT-onderzoek kunnen partijen bepalen of en in welke vorm zij participeren aan het vervolgproces.

De belangen en inzet van deelnemende partijen betreft de volgende onderwerpen:

Gemeente Maasdriel	Realisatie van ambities Masterplan Maas Lokale opgaven op het gebied van leefbaarheid, economie, recreatie en toerisme, en ruimtelijke kwaliteit
Dekker Groep	Duurzame grondstofwinning gericht op maatschappelijke meerwaarden
Provincie Gelderland	Regionale opgaven op het gebied van leefbaarheid, economie, natuur recreatie en toerisme, waterbeheer en ruimtelijke kwaliteit
Waterschap Rivierenland	Waterveiligheid, ecologische waterkwaliteit en natuur
Ministerie van IenW/RWS	Waterveiligheid, scheepvaart, rivierbeheer, ecologische Waterkwaliteit, Programmatische Aanpak Grote Wateren en natuur
Ministerie van LNV	Programmatische Aanpak Grote Wateren, kwaliteitsslag in Riviernatuur
Waterschap Aa en Maas	Waterveiligheid
Provincie Noord-Brabant	Regionale opgaven op het gebied van waterbeheer

5.1.2 Projectleiding en kernteam

Voor het MIRT onderzoek zijn de gemeente Maasdriel en Dekker de trekkers. Zij leveren de projectleider en dragen zorg voor de dagelijkse aansturing, de voortgang van het project en de op te leveren producten. Daartoe richten zij een kernteam in, bemenst door medewerkers van Dekker Groep en Gemeente Maasdriel. Het kernteam komt tweewekelijks bij elkaar en staat onder leiding van de projectleider.

De projectleider draagt zorg voor de voorbereidingen van de overleggen van projectgroep, stakeholdersoverleg en stuurgroep.

5.1.3 Projectgroep

In de projectgroep vindt afstemming over de voortgang plaats tussen de deelnemende partijen. De projectleider is voorzitter van het overleg van de projectgroep. Deelnemende partijen zijn de gemeente Maasdriel, de provincies Gelderland en Noord-Brabant, de waterschappen Aa en Maas

en Rivierenland, het ministerie van IenW Rijkswaterstaat en het ministerie van LNV (in de vorm van het programmateam PAGW). In hoofdstuk 7 is indicatief aangegeven dat de projectgroep 6 bijeenkomsten kent. Daarnaast hebben de projectgroepleden intern in de eigen organisatie een rol in het voorbereiden van de stuurgroepoverleggen.

In de periode januari- september is de tijdsinzet indicatief gemiddeld 2 dagen per maand.

Tabel: indicatieve tijdsinzet voor projectgroepleden

	Indicatieve tijdsinzet (dagen)
Stap 1: In beeld brengen gebied, opgaven, kansen, uitdagingen	3
Stap 2: Concretiseren beleidsdoelen	4
Stap 3: Uitwerken oplossingsrichtingen	3
Stap 4: Benoemen kansrijke oplossingsrichting	2
Stap 5: Toetsing kansrijke oplossingsrichting	2
Stap 6: Uitwerking in rapportage	2
Stap 7: Voorstel MIRT-besluit	2

5.1.4 Stuurgroep

Voor de aansturing van het project wordt een stuurgroep Alem opgericht, waarin bestuurders van deelnemende partijen zitting hebben. Deze stuurgroep stuurt op de scope en op de voortgang van het project. Deelnemende partijen zijn de gemeente Maasdiel, de provincies Gelderland en Noord-Brabant, de waterschappen Aa en Maas en Rivierenland en Rijkswaterstaat (het ministerie van IenW en het ministerie van LNV). In hoofdstuk 7 zijn indicatief de momenten van de stuurgroep aangegeven.

Deelnemers van de stuurgroep zijn:

- Gemeente Maasdiel: Peter de Vries
- Rijkswaterstaat: Pierre Verbraak
- Provincie Gelderland: Peter van 't Hoog
- Provincie Noord-Brabant: Peter Smit
- Waterschap Rivierenland: Hennie Roorda
- Waterschap Aa en Maas: Peter van Dijk
- Dekker: Richard van den Berg

5.2 Stakeholders in de omgeving

Er wordt in het kader van het te doorlopen MIRT-onderzoek Alem-Sint Andries een klankbordgroep gevormd. De klankbordgroep:

- brengt lokale kennis in;
- denkt mee, stelt vragen;
- adviseert gevraagd (en ongevraagd) de projectgroep.

Mogelijke deelnemers van de klankbordgroep zijn:

- Dorpsraad Alem
- Stichting Boom

- Jachthaven
- Voetbalvereniging VV Alem
- Steenfabriek Rossum/Rodruza
- Hengelsportvereniging de Alver
- Stichting Dorp en Landschap Bommelerwaard
- De Capreton
- Natuurwacht Bommelerwaard
- Rivierenland bureau voor Toerisme, TRIP etc.
- Recreatieondernemers
- Dorpsraad Rossum

Daarnaast wordt nog nagedacht over een vertegenwoordiging vanuit de agrariërs.

De klankbordgroep komt in overleg tussen initiatiefnemers (Dekker en gemeente) en de gebiedspartijen tot stand: bij het benaderen van partijen telkens vragen wie er nog meer in de klankbordgroep zou moeten zitten. Een brede vertegenwoordiging van organisaties/belangen is van belang. Voor een werkbare groep is het streven naar maximaal circa 10 personen. Desgewenst kan door de initiatiefnemers een externe voorzitter worden gefaciliteerd. Er worden notulen gemaakt van de klankbordgroepbijeenkomsten die in beginsel openbaar worden gemaakt door plaatsing op de projectwebsite.

De klankbordgroepleden nemen deel namens de organisatie die zij vertegenwoordigen en halen daar inbreng op en koppelen terug. De klankbordgroep hoeft niet tot unanieme adviezen te komen, het is van belang om de verschillende belangen en stemmen tot uitdrukking te laten komen.

Een indicatie is dat de klankbordgroep gedurende het MIRT-onderzoek Alem-Sint Andries 4 tot 6 keer bijeen komt.

Door op deze wijze een intensieve samenwerking met stakeholders aan wordt aangesloten op de participatie volgens de omgevingswet-systematiek

5.3 IRM

De voortgang van het onderzoek zal door de projectleiding periodiek worden gerapporteerd aan het programmateam IRM en aan de stuurgroep Deltaprogramma Maas. Hierover worden nog separate afspraken gemaakt. Tevens is Koos Beurskens, programmamanager van het Deltaprogramma Maas, agendalid van de stuurgroep van dit MIRT onderzoek.

Daarnaast zal de projectleider deelnemen aan het netwerk IRM om ervaring met het planproces te delen (zie ook paragraaf 3.5).

Een mogelijkheid is om vanuit het programma IRM deel te nemen aan de projectgroep van deze gebiedsontwikkeling.

5.4 Communicatie

De communicatie over het haalbaarheidsonderzoek vindt in afstemming tussen de betrokken partijen plaats. Hiervoor is gemeente Maasdriel de trekker. Bestuurlijk is dat de wethouder van

gemeente Maasdriel (Peter de Vries). Ambtelijk is dat Gaston Graaf. Externe communicatie wordt vooraf met de betrokken partijen afgestemd.

6 Planning

Na vaststelling van het plan van aanpak door de stuurgroep start het onderzoek formeel. In de bijlage is het schema met de planning opgenomen met de belangrijkste mijlpalen en de overleggen van projectgroep, stuurgroep en het stakeholdersoverleg.

In onderstaand schema de belangrijkste data (indicatief).

Taaknaam	Begindatum	Einddatum	IRM
Stap 1: in beeld brengen gebied, opgaven, kansen, uitdagingen	maa 11-1-21	vri 5-3-21	
Workshop projectgroep	maa 11-1-21	vri 15-1-21	
Workshop stakeholdersoverleg	maa 18-1-21	vri 22-1-21	
Opstellen document opgaven	maa 25-1-21	vri 5-3-21	
Stap 2: concretiseren beleidsdoelen	maa 25-1-21	vri 19-3-21	
Opstellen documenten oplossingsrichtingen en beleidsdoelen	maa 25-1-21	vri 5-3-21	
Bespreking documenten oplossingsrichtingen en beleidsdoelen in Projectgroep	maa 8-3-21	vri 12-3-21	
Bespreking documenten oplossingsrichtingen en beleidsdoelen in stakeholdersoverleg	maa 8-3-21	vri 12-3-21	
Bespreking documenten oplossingsrichtingen en beleidsdoelen in stuurgroep	maa 15-3-21	vri 19-3-21	1 ^e rapportage aan IRM
Stap 3: uitwerken oplossingsrichtingen	maa 22-3-21	vri 14-5-21	
workshop projectgroep	maa 22-3-21	vri 26-3-21	
workshop stakeholdersoverleg	maa 29-3-21	vri 2-4-21	
Uitvoeren onderzoeken	maa 22-3-21	vri 14-5-21	
Uitwerken oplossingsrichtingen	maa 5-4-21	vri 14-5-21	
Stap 4: Benoemen kansrijke oplossingsrichting	maa 17-5-21	vri 28-5-21	
Workshop projectgroep	maa 17-5-21	vri 21-5-21	
Workshop Stakeholdersoverleg	maa 24-5-21	vri 28-5-21	2 ^e rapportage aan IRM
Stap 5: Toetsing kansrijke oplossingsrichting	maa 31-5-21	vri 16-7-21	Stuurgroep IRM informeren over stand van zaken
Uitwerken oplossingsrichting	maa 31-5-21	vri 2-7-21	
Bespreken oplossingsrichting in projectgroep	maa 5-7-21	vri 9-7-21	
Bespreken oplossingsrichting in stakeholdersoverleg	maa 12-7-21	vri 16-7-21	
Stap 6: Uitwerking in rapportage	maa 19-7-21	vri 10-9-21	
Opstellen rapportage	maa 19-7-21	vri 10-9-21	
Stap 7: Voorstel MIRT-besluit	maa 19-7-21	vri 24-9-21	Stuurgroep informeren over resultaten MIRT-onderzoek
opstellen plan van aanpak	maa 19-7-21	vri 10-9-21	
overleg projectgroep	maa 13-9-21	vri 17-9-21	
overleg stuurgroep	maa 20-9-21	vri 24-9-21	3 ^e rapportage aan IRM

7 Kosten

In de initiatieffase werken partijen gezamenlijk aan de voorbereiding van de start-beslissing. De uitvoering van het MIRT onderzoek brengt kosten met zich mee, enerzijds voor de inzet van medewerkers en anderzijds externe kosten voor het verrichten van onderzoeken en dergelijke. Voor wat betreft de inzet van medewerkers draagt iedere partij de eigen kosten. De externe kosten zijn op dit moment nog niet te bepalen, omdat de onderzoeksopgave nog bepaald moet worden. Dekker en gemeente Maasdriel nemen als trekkers een substantieel aandeel van deze kosten voor hun rekening.

Als er specifieke onderzoeken op wens van een of meer partijen worden uitgevoerd dan is op dat moment een mogelijke kostenverdeling nader overeen te komen.

Bijlage 1 Onderzoeksopgave

Bijlage 1 Onderzoekopgave

Voor het gebied rond Alem zijn allerlei beleidsstukken opgesteld die ofwel een conserverend ofwel een ontwikkelingsgericht doel hebben. Deze doelen geven gezamenlijk een toekomstperspectief op hoofdlijnen maar zijn vaak te abstract om 1 op 1 te worden opgenomen in een ontwerp. Zo is er bijvoorbeeld een wens om een Maas-Waalverbinding te realiseren. Maar is dit een natte en / of droge verbinding? Waar kan deze het best worden gerealiseerd? En hoe wordt dat gedaan? Welke natuurdoeltypen worden hier beoogd? Kortom de abstracte doelen dienen eerst nader te worden uitgewerkt. Dit vraagt specialistische kennis over het vormgeven van de maatregel maar ook gebiedskennis om zo goed mogelijk aan te sluiten bij de bestaande situatie.

Over de bestaande situatie is in het (recente) verleden al enig onderzoek uitgevoerd. Aan de hand daarvan kan worden bepaald waar nog informatie mist en dus aanvullend onderzoek nodig is. Onderzoekopgaven betreffen het in beeld brengen van de bestaande situatie en het doen van aanbevelingen voor de toekomstige situatie op de thema's:

- natuur
- rivierkunde (hoogwater, laagwater, morfologie, scheepvaart)
- recreatie en toerisme
- landschap en cultuurhistorie

Voor het thema natuur is onderstaand een eerste opzet van de beschikbare informatie en mogelijke onderzoekopgave opgenomen. Dit dient voor de andere thema's nog te worden uitgewerkt.

Natuur

Beschikbare onderzoeken die inzicht geven in de ecologische kwaliteit van de bestaande situatie zijn:

- Quickscan flora en fauna, Marensche waarden, Groenplanning Maastricht BV, 2006
- Buitenpolder Heerewaarden, Maas in Beeld 2007
- Natuuronderzoek Marensche Waarden, Rademakers 2008
- Verkennend onderzoek Zandoverslag nabij steenfabriek Rossum, Bureau Waardenburg 2017
- Quickscan populierenbossen, Meet BV 2019

In deze onderzoeken is aan de hand van beleid en locatiebezoek geïnventariseerd wat de ecologische waarden zijn van het gebied en waar deze zich bevinden. In onderstaand kaartbeeld is een deel van de conclusies van de verschillende onderzoeken samengevat:

Hoewel de onderzoeken soms wat gedateerd zijn, vertonen de ecologisch waardevolle plekken wel gelijkenissen qua ligging en kenmerken. Ze zijn namelijk met name geconcentreerd in een zone langs de oever en langs de dijk en het betreft met name bosontwikkeling, vegetaties op zandige grond en ondiep water. Dit geeft een eerste indicatie van de ecologische waarde in het gebied en de te ontwikkelen waardevolle habitats.

Het kaartbeeld toont echter ook dat de informatie niet compleet is en slechts een deel van het projectgebied beslaat.

Onderzoekopgave natuur

De onderzoekopgave natuur bestaat uit 2 onderdelen: inventarisatie van de bestaande situatie en aanbevelingen voor de gebiedsontwikkeling. De inventarisatie van de huidige situatie bestaat vooral uit het actualiseren van eerder onderzoek en het uitbreiden van het onderzoeksgebied met o.a. de Piekenwaard en het gebied rond Rodruza. Dit onderzoek kan nu worden opgestart. De aanbevelingen voor de toekomstige situatie zijn mede afhankelijk van de ideeën die volgen uit de scenario-studie en volgen op een later moment. In aansluiting op het te vormen synthesemodel wordt een passend ontwikkelingsperspectief gevraagd dat aansluit bij de gewenste doelsoorten en de daarbij behorende concrete inrichtingsmaatregelen om te komen tot de juiste habitats. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om het concretiseren van de kansen voor laagdynamische riviernatuur (riet/moerasruigte, natuurlijk grasland, actieve oeverwallen, zand, hard/-zachthoutoobos).

Een aparte opgave daarbij is het concretiseren van de Maas-Waalverbinding.

